Došlo 8. VI. 1932
kat. prilog.

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

IZHAJA OB ČETRTKIH
UREDNIŠTVO IN UPR. LJUBLJANA, BREG 10 POŠT. PREDAL ŠT. 345 RAČ. POŠT. HRAN. V LJUBLJANI ŠT. 15.393

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA ŠTEV. 2 DIN
NAROČNINA 1 LETO 80, ½ LETA 40, ¼ LETA 20 DIN. V ITALIJI NA LETO 40 L, FRANCIJI 60 F, AMERIKI 2 $

IV. leto | V Ljubljani, 9. junija 1932 | Štev. 24

V najhujši nevarnosti

Sekunde, ko gre za življenje. — Kaj človek pri tem občuti?

200 km na ovinku...

Dirkač Chéron pripoveduje:

„— bilo je pri letošnjih velikih avtomobilskih dirkah na francoski rivijeri. Stokrat skozi Monte Carlo — navkreber — čez ovinke — mimo ‚vogala smrti' — človek že v naprej ve, da so ti ovinki najstrašnejše. Že več dni prej so jih ob robovih pokrili z vrečami peska, in seveda se zbere največ radovednežev ravno na teh nevarnih točkah. Drvel sem že šestič čez ovinek, ki se končuje z vogalom smrti. Človeku je vselej malo lažje pri duši, kadar ima takle peklenski ovinek za seboj. Pa sem že moral malo prepozno zaviti — desno prednje kolo se je zadelo ob peščeni nasip in obstalo in z neznansko hitrostjo 200 km na uro vrglo voz čez nasip v globino. Avto se je prevrnil in me pokopal pod seboj. Čudno: mislil sem si le dvoje: da se le avtomobilu ne bi nič zgodilo, in: „Dečko, glej, da preveč nerodno ne padeš, da boš dirko lahko nadaljeval..."

Pred nogami pobesnelega bika

Manoel Hierro, najslavnejši seviljski torrero, piše:

„— na tisoče ljudi v prostrani areni — mahajoči, vriskajoči, ploskajoči ljudje — in spodaj sam samcat pred pobesnelo zverino — vedno ista razburljiva slika, ki je postala bikoborcu življenska potreba. Doslej sem zmagal nad štiri sto biki, ne da bi bil izgubil le eno točko z diskvalifikacijo — a samo enega dogodka se nerad in z grozo spominjam. Stal sem pred mogočnim, do blaznosti razdraženim bikom, komaj tri četrt metra pred njim, in se pripravljal, da zadam smrtonosni sunek. Tisti trenutek pridrvi mimo mene neki konj in mi izbije kopje iz rok — nisem se mogel več umekniti — bik se je zakadil vame, me nabodel na rogove in me vrgel čez hrbet. Sicer smo trenirani in pripravljeni na take reči — toda padel sem tako nesrečno, da sem obležal omamljen in brez zavesti na tleh. Šele zamolkel topot me je osvestil — desetinka sekunde še, in bik bi me pomandral. Tedaj se je v poslednjem trenutku vrgel čez me neki piquero in prestregel nalet — svo je junaštvo je plačal z rano, ki mu je za vselej onemogočila ta poklic... Po tistem strašnem doživljaju šest tednov nisem stopil v areno, potem pa me je pogodba spet prisilila — kaj hočete, za nas je smrtna nevarnost poklic!"

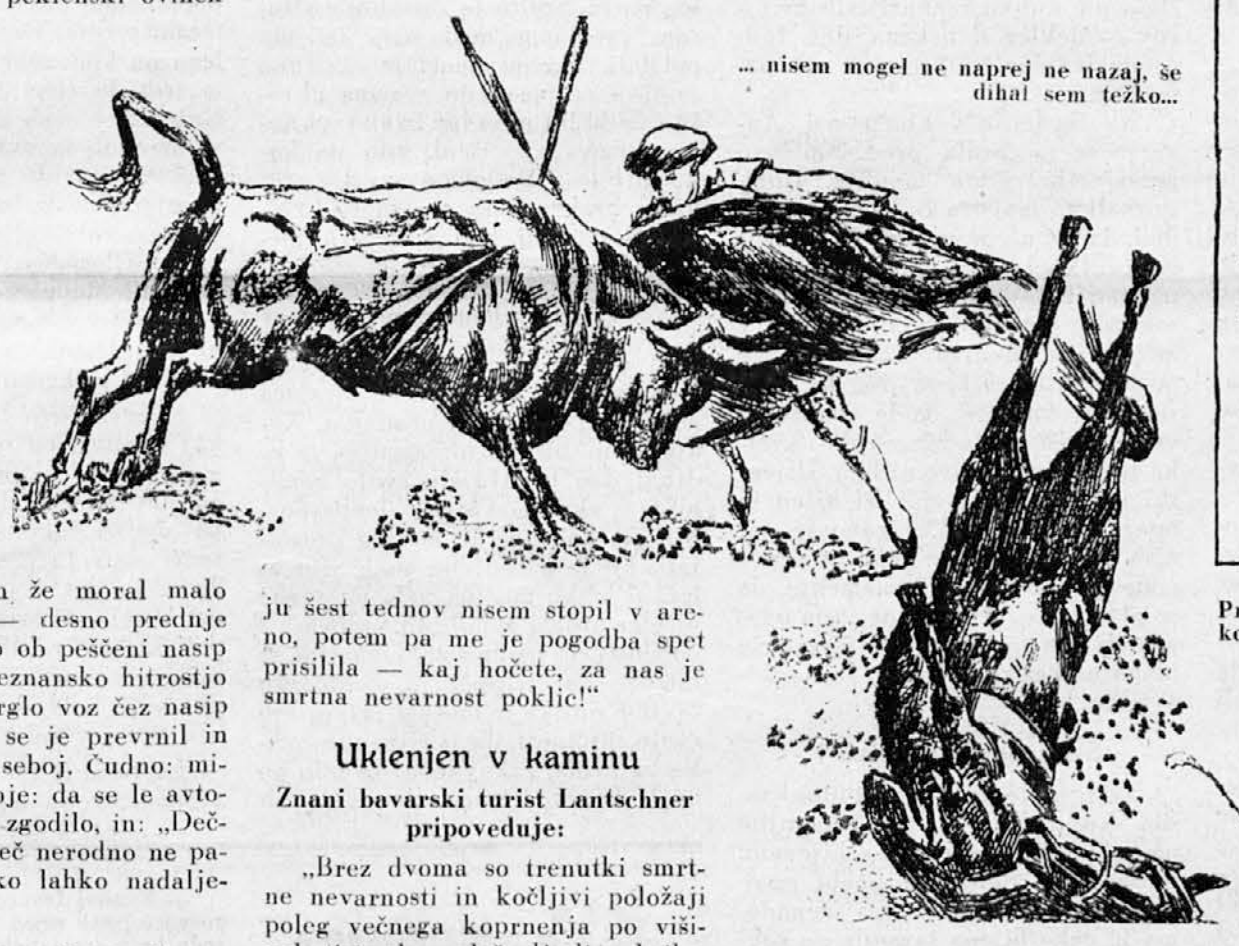

... sekundo nato se je bik zakadil vame, me nabodel na rogove in me vrgel čez plot...

Uklenjen v kaminu

Znani bavarski turist Lantschner pripoveduje:

„Brez dvoma so trenutki smrtne nevarnosti in kočljivi položaji poleg večnega koprnenja po višinah tisto, kar vleče ljudi v hribe. Tudi kadar se spomnim svojega ne ravno prijetnega položaja na plezalni turi po Waxensteinu v Wettersteinskem gorovju — danes bi ravno tako napravil! Trije smo se odpravili v gore. Moja prijatelja sta malo pred vrhom zaradi nekega previsa rajši krenila naokoli, jaz pa sem se na vsak način hotel popeti čez previs. Posrečilo se mi je in ves navdušen sem zavriskal. Toda težkoč še ni bilo konec. Plezal sem dalje v isti smeri. Nekaj časa je dobro šlo in že sem mislil, da bom pred njima na vrhu, tedaj pa je vstal pred menoj kamin. Videti je bil čisto nedolžen. Začnem se vzpenjati, roko pred roko, nogo pred nogo. Kamin pa postaja vse ožji in ožji. Se bom že stisnil skozenj, si rečem, in se plazim centimeter za centimetrom više in više. Že sem skoraj na vrhu, zgoraj se že jame svetlikati, tedaj pa se nekaj odkruši nad menoj, kamenje zleti name in me pritisne v kamin, da ne morem ne naprej ne nazaj, še celo dihal sem težko. Drugače ni bilo ravno nevarno — a kako naj se rešim iz teh klešč? Prijatelja bosta na vrhu čakala, sem pomislil, dolgo bosta čakala, dokler se ne bosta domislila in me začela iskati... Tri ure je to trajalo — trideset dni se mi še danes zdi krajše od tistih ur. Toda potem sta me le odkrila in me jela vleči gor — poldrugo uro je to trajalo. In ko smo bili na vrhu, sta se mi vrhu vsega še smejala. Zaradi moje trdoglavosti..."

... nisem mogel ne naprej ne nazaj, še dihal sem težko...

Pri skoku čez zapreko se je konj prekopicnil, jaz pa sem brez zavesti obležal na tleh...

Strmoglavljenje čez konja

Dirkač Knabe o nevarnem padcu:

„— kaj sem pri tem mislil? Menda sem molil: Naj si zlomim roke in noge, le oči naj mi ostanejo cele! In nato že nisem ničesar več vedel. Pozneje so mi pripovedovali, da so ljudje zakričali, ko sem letel s konjem čez zapreko. Menda je strašno zahreščalo, ko sva se s konjem prevrnila, kakor bi popokale vse kosti v nas. Moj konj se je prekopicnil, pa je spet vstal in odšepal dalje. Jaz sam sem napravil čudovit salto, vrhu vsega pa sem dobil še udarec od konjskega kopita. Ostalo je na srečo res samo pri zlomljenju noge in roke. Moram pa reči, da je od tistih dob moja želja, da lepo in brez neprilik preskočim zapreko, še večja in še bolj vroča. Saj je ravno moment nevarnosti obenem z zavestjo, da ste dosegli lep sportni uspeh, najlepši občutek, ki si ga morete misliti..."

Preden se padobran odpre

Letalka Kluge pripoveduje o vznemirljivem skoku:

„Ljudje mislijo, da je treba za skok iz letala Bog ve koliko poguma. Meni se to ne zdi; saj to ni pravi skok, nego se človek kar spu-

sti. Mnogo razburljivejše pa so sekunde, preden se padobran odpre. Človek pada kake tri sekunde v brezdanjo globino — šele tedaj trznejo vrvi padobrana, dokaz, da se je zrak uprl v razpenjajoče se blago. Nekoč, bilo je nad berlinskim letališčem, pa se ne vem iz katerega vzroka letalo ni odprlo po treh sekundah. Padala sem, padala, padala — in pri tem so mi prihajale misli: Nemara sem sploh pozabila padobran privezati nase — Bog ve, ali bom takoj mrtva, ko priletim na tla? Kdaj se bo zdaj pojavilo ko v kalejdoskopu vse moje življenje, kakor to pripovedujejo? Zakaj bila sem trdno prepričana, da je to moj smrtni skok. Tedajci pa nad menoj trzne — bilo je nekaj sekund pozneje kakor po navadi — in padanje se nenadoma zaustavi. Zaradi globokega padca, strahu in tega sunka sem izgubila zavest. Ko sem se spodaj spet osvestila, je stal pred menoj letalec, ki sem skočila iz njegovega letala. ‚Hvala Bogu. Živi ste!‘ Bil je bled ko mrlič...“

Dražljaji za živce?

Ali so nam potrebni ali ne?

„Senzacija na letališču, skok z gorečim padobranom — rekordna vožnja motornih čolnov, dva tekmovalca mrtva — smrtni salto iz višine 50 metrov — — —“

Senzacija za vsako ceno! Senzacija je zahteva današnje dobe, skoraj prav tako mogočna kakor zahteva po rekordih. Današnji ljudje to potrebujejo, te sekunde največje telesne in živčne napetosti, ko človeku sapa zastaja, to žongliranje na robu smrti, ta tempo in burno utripanje srca od napetosti — in smejočo se, veselo sprostitev, odrešenje, veselje, da je vsega tega hvala Bogu konec. Ali nam je res potrebna, senzacija?

Današnji ljudje, meščani z nenaturnim, prirodi odtujenim načinom življenja, žive v stalni enostranski napetosti živcev. Trajno izrabljanje živcev preide v meso. Prav tako kakor pri morfinistih — doze se od dne do dne večajo. Živce je treba čedalje bolj dražiti, da sploh še reagirajo. Zato ima tudi meščan toliko zahtev glede na senzacije.

Toda z zadoščenjem lahko ugotovimo: najvišja točka senzacijske vročine je menda tudi pri meščanu že dosežena. Ravnatelj nekega varijeteja, tedaj človek, ki je najbolj poklican, da sodi o teh stvareh, vsaj tako pravi. Vratolomnosti, senzacije, ki so same sebi namen, pravi, danes niso več tako priljubljene kakor še pred desetimi leti. Nemara da so geslo „nazaj k naravi“, želja po zvišanju odpornosti lastnega telesa, in veselje do sporta nekoliko omejile strast za senzacije, po drugi strani pa tudi — vsaj malo popravile okus. Zakaj občinstvo ima danes vsekako večje zahteve kakor poprej!

Začelo se je s tem, da je moč sama, ki je bila še pred petnajstimi, dvajsetimi leti največja privlačnost varijetejev, ponehavala imponirati. Danes moč le tedaj imponira, če ni videti združena z naporom. In potem, kér je artistično polje za senzacijske točke omejeno, so se jih ljudje počasi naveličali in začeli zahtevati „višjo umetnost“. Občinstvo začenja ceniti kakovost točke. To je velik korak naprej na poti do „dobrega okusa“. Spreten žongler, ki odpravlja točke igraje se in z nasmehom, bo danes imel dosti več uspeha kakor cela skupina atletov, ki predvajajo mnogo nevarnejše točke v potu svojega obraza.

Živčni dražljaji niso več v modi — to je dobro znamenje. Seveda pa zato nima nihče nič proti temu, če se ljudje vesele velikih sportnih uspehov, ki so dostikrat zvezani z življenjsko nevarnostjo; odklanjati je treba le zahteve po smrtnonevarnih produkcijah, ki naj bi samo utešile žejo živcev po senzacijah.

Madelena, krotilka zveri

Boj z leopardi — Usodna medvedja vratca

Bidel, lastnik velike menažerije, je bil eden najdrznejših krotilcev v Franciji in je njegovo ime še danes popularno. Posebno pa je zaslovelo njegovo podjetje po krotilki Madeleni, ki je bila dolga leta pri njem. Ta smela ženska se ni morda specijalizirala za katero posebno žival, nego je dresirala in predvajala svoje krotilske sposobnosti prav tako dovršeno pri medvedih in leopardih kakor pri tigrih, levih in hijenah — skratka pri vseh mogočih zvereh. Ničesar je ni bilo strah in zmagovito je prestala nič koliko razburljivih prizorov — dokler ji nekega dne tudi njena izredna hrabrost ni več pomagala.

Na žegnanje v Foiru pri Angersu se je zbrala pred Bidelovo menažerijo gosta množica ljudi. Poznali so mojstra Bidela in so vedeli, da pri njem vsak pride na svoj račun. Posebno so hoteli vsi videti pogumno Madeleno. Stala je na visokem podstavku pred vhodom v menažerijo in držala za ovratnico pegastega hijenskega psa, ki si je zaman prizadeval, da bi ji zasekal svoje strašno zobovje v roko. Krotka ta zverina gotovo ni bila. Hijenski psi so nekaj večji od hijen in imajo še strašnejše zobovje od njih. Nato je Madelena izginila s podstavka za zaveso, znamenje, da se predstava začne. Množica je udarila za njo in toliko da ni podrla blagajn. Veliki cirkus je bil nabito poln.

S hijenami in volkovi

Najprej je predvajal Bidel krasno skupino tigrov, takoj za njim pa je prišla Madelena s hijenami in volkovi. Menda ni imela posebno srečnega dne, zakaj nenadoma je neka hijena šavsnila po njej in je Madelena za drobec sekunde prepočasi umeknila roko. Le za trenutek je stopila nekoliko delj kakor sicer od zveri in si ogledala ranjeno roko. „Kaj je?“ je vprašal Bidel, ki je stal zunaj kletke. Mirno, ko da se ni nič zgodilo, je odgovorila: „Mezinec je šel.“ In že se je spet približala zverinam in nadaljevala prekinjeno točko. Intermezzo je seveda občinstvo opazilo in napetost je narasla do neznosnosti. Madelena se je obrnila k volkovom, ki so čepeli nasproti hijenam: kakor na povelje so vse zveri pokazale zobe. „Kaj jim je neki danes?“ se je začudila Madelena. Toda navzlic temu je nadaljevala program. Ko je ob sklepu točke pognala volkove čez barijero, so se zverine kakor dogovorjene zagnale vse na mah na svojo gospodarico. To pa je bilo Madeleni le preveč. Srdito je zamahnila z bičem zverinam med noge in jela opletati, kar je imela moči. Tako se ji je le posrečilo zverine ukrotiti. Če bi bil njen bič le eno sekundo pozneje zažvižgal, kdo ve, kako bi bilo z Madeleno navzlic vsej njeni hrabrosti in spretnosti. Volkovi so strašni, kadar začutijo meso pod zobmi.

Osem leopardov

Toda nikarite misliti, da Madelena zaradi odgriznjenega mezinca nekaj dni morda ni nastopila. Kakor se ne bi bilo nič zgodilo, je že drugi dan predvajala svoje umetnije s skupino osmih leopardov. Kakšne bolečine je morala prestajati, ko je z ranjeno roko vihtela bič, si lahko mislite, toda na zunaj ni tega izdala z nobeno kretnjo, z nobeno črto na obrazu. Leopardi so bili že vsi odrasli in peklensko divji. Krotilka je morala razviti vso svojo spretnost, da ji zveri niso prišle za hrbet, zakaj tedaj bi bilo po njej. Ta predstava z leopardi na občinstvo ni napravila posebno velikega vtisa, ker se je odigrala malone brez renčanja. Leopardi ne rjovejo kakor levi, zato pa so še mnogo bolj divji od njih. Le malo ljudi ve, kako vražje so te zveri.

Nevaren trik

Madelena je izvajala z eno teh zveri trik, kakršnega pač še nihče ni videl v cirkusu. Legla je na zofo in potem je prišel orjaški leopard, stopil k njej in legel na krotilko ter jo s svojim mogočnim trupom popolnoma pokril, le glava ji je ostala prosta. Tudi ta dan je Madelena na koncu predstave napravila ta trik. Pri tem je morala ves čas obdržati v očeh druge zveri, ki so se zmerom iznova pripravljale, da naskočijo svojo gospodarico, izročeno jim na milost in nemilost, in jo razmesarijo. Počasi in potuhnjeno je prihajala zver proti zofi, kjer je ležala Madelena. Nekaj zloveščega je bilo v tem prihajanju; tako ni bilo domenjeno pri dresuri, ne, to je bil prikrit napad.

In res! Ko je bila zver le še nekaj korakov od zofe, se je nenadoma z velikanskim skokom zagnala na Madeleno. Toda krotilka je bila na oprezu. Pognala je leoparda spet nazaj, in igra se je začela iznova. To pot se je trik posrečil, toda bistri opazovalci so mogli videti, da je krotilka pripravila svoj mali, ostro nabiti revolver. Očividno se je bala novega napada. Slutnja je ni varala.

Leopard je počasi šel proti svoji gospodarici in legel nanjo. Občin-

Skok v globino ni neprijeten, pač pa padec v brezdanjost, preden se padobran odpre...

— Nekemu kitajskemu letalcu je med poletom po nesreči padlo iz letala 35 bomb, ko je letel nad mestom Pengpu. Vse so eksplodirale. 22 ljudi je ubilo, okoli 40 hudo ranilo, več hiš pa porušilo. Ta nesreča je menda prva te vrste v zgodovini letalstva.

— V Rumuniji je vladna kriza. Prejšnja vlada je odstopila, ker po lastni izjavi predsednika vlade ne more plačati uradnikov, posojila pa ne dobi. Novo vlado je sestavil Vojevod.

— Novo nemško vlado je sestavil baron Pàpen, ki je razpustil parlament. Volitve bodo 31. julija.

— Tudi v Grčiji imajo težave z vlado. Po Venizelovi demisiji je sestavil vlado Papanastasiu, a že čez nekaj dni je nova vlada odstopila in jo je spet sestavil Venizelos. Ozadje krize so gospodarske in denarne stiske Grčije.

— V novi francoski vladi Herriota so zastopane samo levičarske stranke, toda brez socijalistov.

— Rusa Gorgulova, ki je ubil predsednika francoske republike Doumerja, so zdravniki spoznali za duhovno normalnega in odgovornega za svoj zločin.

— V Budimpešti je dobilo osem visokošolcev dovoljenje, da smejo prodajati liste v kolportaži. Da se na zunaj ločijo od drugih prodajalcev-neštudentov, imajo na lehteh poseben trak.

— Dunajčan Teodor Helm je hotel preveslati Atlantik v gumastem čolnu iz Lizbone v Newyork. Te dni so ga našli mrtvega v njegovem čolnu na čereh blizu Kanarskih otokov.

— Najslavnejšega tekača na dolge proge Finca Nurmija je finska lahkoatletska zveza diskvalificirala, češ da je prekršil amaterska pravila. (Ta pravila v glavnem določajo, da se nepoklicni sportnik za svoje nastope ne sme dati plačati.)

— V Bochumu v Nemčiji je pretekel Nemec Jonath 100 m v 10·3 sekunde in je popravil svetovni rekord za $^1/_{10}$ sekunde. Novi rekord je eden izmed

stvo je zaploskalo. Toda ko je junaška krotilka zapovedala zverini, naj jo zapusti, se leopard ni zgenil. Ljudje so razločno videli, da je zver zapičila svoje kremplje v les in da so njene oči čudno divje in prežeče zagorele. Še enkrat se je ostro začul krotilkin glas: „Doli, Dakar!“ Toda zverina je še trdneje pritisnila Madeleno na zofo.

Krotilka se je premeknila, tedaj pa je leopard zarenčal in zasadil šapo v njena pleča. Toda Madelena ni po krivem slovela za eno najpogumnejših in najodločnejših žensk na svetu. Preden so drugi krotilci utegnili z ostrimi drogovi leoparda suniti z nje, se je z eno roko prijela za rob zofe in se vrgla v stran. Tako se je z leopardom in zofo vred prevrnila na tla in zver je morala skočiti na noge. Kakor blisk je bila Madelena pokonci in odgnala leoparda nazaj na njegovo mesto.

Napad leopardov

Ravno se je Madelena hotela obrniti k drugim zverem, ko je ena izmed njih planila nanjo kakor izstreljena z loka, hoteč jo podreti na tla. To je bil signal za splošni napad. Kakor bi trenil so skočile zveri s podstavkov in pritisnile z vseh strani na pogumno krotilko. Madelena pa je tudi v tej strašni nevarnosti ohranila hladno kri.

Drugi krotilci, med njimi sam Bidel, so hiteli pogumni krotilki na pomoč. Boj z zvermi je bil strašno nevaren, zakaj to ni bila velika centralna kletka, kakršne imajo cirkusi dandanes, nego kletka na vozu, dolga kakih osem metrov, tri metre široka in dva in pol metra visoka. Zverine so bile v tem boju v nečem na slabšem. Ker je bil voz tako nizek, niso mogle z vso silo navaliti na ljudi. Po drugi strani pa tudi krotilci niso mogli rabiti dolgih drogov in bičev tako, kakor bi bilo potrebno. Občinstvo se je bilo že davno razbegnilo na vse strani, od zunaj pa so radovedneži pritiskali v manežo, da vidijo, kaj se godi. Ker so morali nameščenci cirkusa varovati vhode, da radovedneži ne vdero v cirkus, so bili krotilci v kletki navezani samo nase. Kričali so na pomoč in vpili, naj jim od zunaj odpro vratca, da spuste zveri v njihove kletke, toda v oglušujočem trušču jih ni nihče čul. Kazalo jim torej ni drugega, kakor da skušajo sami priti do usodnih vratc in jih odpreti.

V poslednjem trenutku

Toda ples se je zdaj šele začel. Zverine so se splašile, in to je bilo še nevarnejše kakor prej. Po bliskovo, pripoveduje eden izmed krotilcev, so se razkropile na vse strani, tako da smo zmerom imeli katero za hrbtom. Nenadoma mi je eden izmed leopardov šinil med noge, da sem telebnil po tleh. Prihodnji trenutek sem že čutil vročo smrdljivo sapo na obrazu. Instiktivno sem udaril na slepo s kopitom svojega revolverja in se z vso naglico vrgel na drugo stran. Prihodnji mah je počil tik mene strel. Zakričal sem od bolečine, zakaj strel mi je ranil roko. Takoj nato je stal nekdo zraven mene. Bil je sam Bidel. Zoper mojo voljo me je porinil iz kletke in mi velel, naj odprem vratca. Ves okrvavljen sem izpolnil njegovo zapoved. Tako smo spravili leoparde v njihove kletke in se srečno rešili.

Gospodična Madelena se je obnašala tako pogumno in spretno, da smo ji vsi po vrsti čestitali. Nato smo spustili občinstvo, ki je nestrpno čakalo zunaj, nazaj v manežo, in začela se je nova predstava. Jaz nisem bil za nobeno rabo več, Madelena, ta ženski hudič, pa je spet predvajala točko — z leopardi. Lahko si mislite, da je bila maneža nabito polna in da je občinstvo kar norelo od navdušenja.

Grizzly

Kmalu nato pa je ubogo Madeleno doletela usoda. Bidel je kupil nekaj novih živali, med njimi orjaškega grizzlyja (sivega ameriškega medveda). Zverino so ujeli, ko je bila stara že dve leti, in je bila zato posebno divja in nevarna. Spravljena je bila v posebnem oddelku kletke za predvajanje. Katastrofo je zakrivila nepazljivost nekega hlapca. Madelena je bila ravno preizkusila severne medvede. Živali so bile že na varnem v kletkah, ko se je Madelena vrnila po bič, ki ga je tam pozabila. Nihče ni opazil, da so bila vratca v kletko za predvajanje na tisti strani, kjer je ležal novi grizzly, samo zapahnjena in nezaklenjena. Znano je, da medvedi radi trgajo in trzajo, kjer le morejo, in če nalete na odpor, se upro z vso svojo orjaško močjo. Tak je bil tudi grizzly. Slučajno je prišel s kremplji tudi med prečke vratc. Jel jih je tresti in...

Smrtonosni objem

Madelena se je bila torej vrnila v kletko po bič. Dobila ga je in je bila že skoraj pri izhodu, ko se je medvedu posrečilo odpreti vrata svoje kletke. Zagledal je Madeleno in v prihodnjem trenutku je bil že pri njej in od zadaj navalil nanjo.

Prav takrat je prišel mimo Bidel in še eden izmed krotilcev. Po bliskovo sta pobrala vsak svoj železni drog in začela obupno drezati v medveda. Tudi Madelena, ki se ji je vkljub medvedovemu objemu posrečilo, da se je obrnila, je z vso močjo tolkla medveda po glavi. Toda medvedi so premetena bitja. Da ga ne bi krotilca mogla doseči z železnima drogovoma, je potegnil Madeleno v drugi konec kletke, jo objel s svojima orjaškima šapama in jo pritisnil k sebi. Iz Madeleninih ust se je izvil slaboten krik. Krotilca sta planila po stopnicah na voz, hoteč vdreti v kletko. Medved je tedaj spustil svoj plen in se obrnil proti jima. Toda dobil je v glavo cel tucat krogel iz revolverjev obeh krotilcev. Oslepljen od strelov je zarenčal in se obrnil v beg. Toda zadeval se je neprestano v prečke — znamenje, da sta mu krotilca izstrelila oči. Leta sta pobrala nesrečno Madeleno, ki je negibno ležala na tleh, in jo odnesla ven. Sklonila sta se k njej in pritisnila ušesa na njeno srce. Nič. Bila je mrtva. Bidel je kakor iz uma venomer ječal: „Ne, ni mogoče! Ni mogoče!“ in stresal njeno truplo.

Medved jo je zadušil.

---

najlepših lahkoatletskih uspehov zadnjih let.

— V Čilu v Južni Ameriki so spet napravili revolucijo. To pot so prišli na površje socijalisti.

— Francoski prokurator zahteva po časopisnih vesteh preiskavo o katastrofi parnika „Georges Philippar“. Domnevajo, da je parnik postal žrtev atentata. Po drugi verziji pa je ogenj nastal zaradi malomarnosti pri popravljanju električne napeljave.

— Angleška časopisna agencija Reuter trdi, da namerava predsednik nemške republike Hindenburg na svoj 85. rojstni dan 2. oktobra t. l. odstopiti v korist bivšega prestolonaslednika Viljema. Zato je baje Hindenburg prisilil Brüninga k odstopu, da pripravi z novo Papnovo vlado teren za to daljnosežno politično izpremembo v Nemčiji.

— Po podatkih ljubljanskega Društva industrijcev in veletrgovcev je insolvenčni val v maju malo popustil.

— Švicarji bi radi poenostavili nemški pravopis in predlagajo, naj bi se vse podvojbe samoglasnikov in soglasnikov odpravile, izpustili vsi nemi „e“ in „h“, črtali „ck“, „th“, „tz“, „ks“ in „chs“, namestu „ph“ in „v“ naj bi se uvedla dosledna raba „f“ in velike začetnice naj bi se smele rabiti samo v začetku stavka in za lastna imena. Težko če bo kaj iz tega!

— V Ameriki pride kmalu na trg čudovit aparat, ki bo hkrati gramofon, radio, kinoaparat za neme filme in kinoaparat za zvočne filme. Koliko bo stal, ne vemo.

— Brazilska vlada je dala zažgati 6 in pol milijona vreč kave, da se zmanjšajo zaloge in zvišajo cene.

— Te dni se je vrnil domov na Madžarsko Armin Wimmer, ki je bil 18 let ujet v Sibiriji. Doma so ga že zdavnaj proglasili za mrtvega in mu celo postavili nagrobni spomenik. Wimmer je povedal, da živi v Rusiji še na tisoče in tisoče vojnih ujetnikov iz bivše Avstro-Ogrske, ki pa se ne smejo nikamor geniti. Skoraj vsi so brez vsakih denarnih sredstev.

— Neki švicarski inženjer je izumil postopek za brezžično izgotavljanje klišejev za slike.

Rišite na pisalnem stroju!

Kratko navodilo za naše tipkarice

Pisalni stroj je, kakor že ime pove, za pisanje. Toda na pisalnem stroju se da tudi risati. Kajpada! Ali bi se tudi ve rade naučile te umetnije? Nu, potem pa kar vteknite polo papirja v stroj — prva lekcija se začne!

Najprej skušajte prerisati slike, ki jih tu vidite. Stvar nikakor ni težka, zakaj vse te slike smo napravili z navadnim pisalnim strojem, ne da bi papir med „risanjem“ kaj premikali ali obračali. Iz stroja ga vzamemo torej šele tedaj, kadar je risba gotova.

Obraze boste najlaže risale v profilu z nosom na levo. Oči lahko napravite na vse mogoče načine: s pikami, črtami, majhnimi ali velikimi

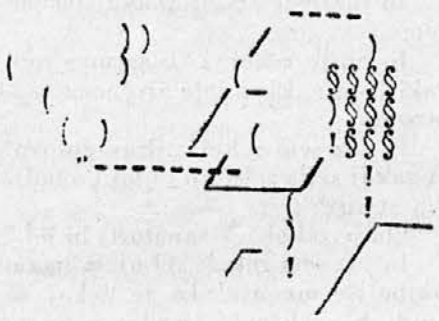

„o“, ki jih natipkate posamič ali več skupaj, kakor se vam pač bolje zdi.

Lase narišete z oklepaji, paragrafi ali poševnimi črtami (/); brada, gornja ustnica in uho sestoje iz uvodnega in sklepnega oklepaja.

Za navpične črte porabite klicaje, ki jih postavite drugega pod drugega, ali pa spet oklepaje, ki se dado v nekaterih primerih posebno s pridom uporabljati (vrat, noge itd.).

Nekaterih okroglin ni moči dobiti, ne da bi papir obračali. Pa to nič ne de, ker se dado okrogline dostikrat naznačiti enostavno s tem, da jih — izpustimo. To efekt še poveča.

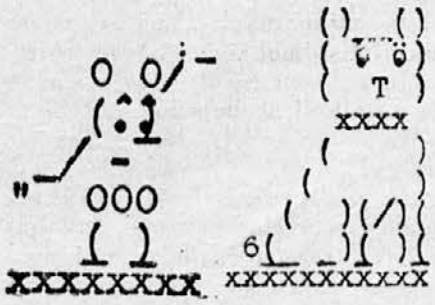

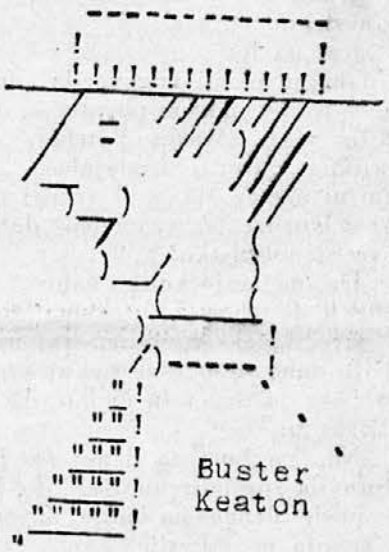

Če imate kaj risarskega talenta, boste še same odkrile katere nove trike za risanje na pisalnem stroju. Videle boste, da je pisalni stroj poraben ne le za pisanje nego tudi za risanje.

Usodne zamude.

V sodobnem življenju igra točnost veliko vlogo. Če ne pridete točno na vlak, ga zamudite in potem lahko čakate 4 ure ali pa še več na prihodnjega. Čeprav ste se morda zakesnili samo za e n o minuto...

*

Če pridete v službo eno minuto prepozno, najbrž še ne bo hudega. Če zamudite pol ure, je že nevarno. In nikar ne poskusite tega še v drugič! Zakaj utegne se Vam zgoditi, da se Vam šef zahvali za tolikšno točnost in da boste na cesti. Zaradi pol ure...

*

Če o pravem času ne poravnate naročnine za „Družinski Tednik Roman“, se Vam bo zgodilo, da se bo žrebanje za naše velike nagrade vršilo brez Vas.

*

Te dni smo razposlali delu naših naročnikov opomine, drugi pa jih dobe prihodnje dni. Pri tej priliki naj še enkrat opozorimo na to, da imajo pravico do tekmovanja za naše nagrade samo tisti naročniki, ki nam pošljejo zloženko in nemudoma poravnajo naročnino do konca 3. četrtletja. **Ni še prepozno!** Storite torej svojo dolžnost in ne odlašajte, da se ne boste potem jezili na nas, češ da ste izpolnili vse pogoje, pa nič dobili.

Ako je človek tako zaposlen...

Ameriška zgodba

Napisal O. Henry

Prvi prodajalec v borznem kontoarju Harveya Maxwella se ni malo začudil, ko je ob pol devetih zjutraj zagledal svojega šefa, ki je prišel v pisarno z mlado stenotipistko miss Lislie.

„Dobro jutro, Putcher," je hlastno pozdravil Maxwell in sedel za pisalno mizo, kjer ga je že čakal kup pisem in brzojavk.

Mlada dama je delala v pisarni že več ko leto dni. Bila je dosti zalejša, kakor se spodobi za navadno stenotipistko, in njena preprosta siva obleka se ji je kar preveč podala. To pomladno jutro je bila še posebno zapeljiva, njene velike oči so sanjavo zrle v svet in črta okoli ust je izdajala, da se čuti nenavadno srečno. Putcher je bil malo zaljubljen vanjo, in je te reči takoj opazil; tudi njeno nenavadno vedenje je zbudilo njegovo pozornost. Namestu da bi šla kakor drugače v sosednjo sobo in sedla za stroj, se kar ni mogla odtrgati od Maxwellove pisalne mize. Šef je to opazil in jo nestrpno vprašal:

„Kaj pa je?"

Tiho je nekaj odgovorila, nato pa se je z usmevom obrnila in odšla iz sobe. „Mister Putcher," je vprašala prvega prodajalca, „ali vam ni mister Maxwell včeraj nekaj govoril, da vzamemo danes novo stenotipistko?"

„Da, na mojo veliko žalost," je pritrdil Putcher. „Zato sem tudi že naročil neki agenturi, naj nam pošlje danes dopoldne nekaj vzorcev. Ura je devet in čudno, da še nikogar ni."

„Nu, pa bom za danes še jaz odpravila najpotrebnejše, dokler ne pride druga na moje mesto," je menila miss Leslie.

Borznikove minute vise vsak dopoldan kakor na gonilnem jermenu. In Harvey Maxwell je imel danes še posebno dosti dela. Telefon na njegovi pisalni mizi je neprestano brnel, poštni sli so si kar kljuko podajali s pismi in brzojavkami, nameščenci v drugih sobah so skakali sem in tja kakor mornarji, kadar se pripravlja k nevihti, venomer so prihajali ljudje v šefovo pisarno, eni veselih, vedrih obrazov, drugi razburjeni, in vsakomur je moral Maxwell odgovarjati, vsakogar bodriti in miriti, govoril je hkrati s svojimi obiskovalci in na telefonu: Maxwellov kontoar je bil verna slika vsakodnevnega vrvenja na borzi.

Okoli poldneva se je to vrvenje nekoliko poleglo. Tedaj je zagledal Maxwell pri vratih v svojo sobo žensko postavo z zlatimi lasmi in črnim žametastim klobukom, in Putcher, ki je stal zraven nje, je javil:

„Damo pošilja agentura za dobavljanje stenotipistk."

Maxwell se je napol obrnil.

„Česa?" je vprašal in namršil obrvi.

„Stenotipistk," je ponovil Putcher. „Saj ste mi vendar včeraj naročili."

„Ali ste pri zdravi pameti?" je vzrojil Maxwell. „Zakaj naj bi vam bil to naročil? Ste spet narobe razumeli, he? Miss Leslie je že leto dni pri meni in sem z njo popolnoma zadovoljen; šla bo šele tedaj, kadar se bo njej zdelo. Pri nas ni nikake službe na razpolago, gospodična," se je obrnil k deklici, „vi, Putcher, pa glejte, da naročilo takoj prekličete."

Mlada dama je razočarana šla.

„Zdaj ne sprejmem nikogar več!" je rekel Maxwell prvemu prodajalcu, ki je zaprl vrata za seboj.

„Stari je vsak dan bolj raztresen," je zagodrnjal Putcher nasproti knjigovodji.

Maxwell je stopil s polnim šopom brzojavk k odprtemu oknu in željno zasopel topli pomladanski zrak. Pri tem je celo za trenutek pozabil na svoje finančne skrbi. „Tako mi svetega Jurja, lepo je danes," je rekel in spet globoko zasopel. „Še danes moram to opraviti, kar zdajle jo povprašam."

Šel je v sosednjo sobo in obstal pred stenotipistko, ki ga je s smehljajem pogledala. Naslonil se je na njeno mizo. V roki je še zmerom držal šop brzojavk.

„Miss Leslie, minuto imam še časa in bi vam rad nekaj povedal. Ali hočete postati moja žena? Da bi vam kakor drugi dvoril, mi primanjkuje časa. Pa saj že dolgo veste, da vas ljubim. Torej... Odgovorite hitro, ker imam še dosti dela. Ti ljudje," pokazal ji je brzojavke, „bi radi takoj odgovor."

„Toda... ali... kako ste rekli?" se je začudila miss Leslie in vstala.

„Kaj ne razumete? Hotel bi, da se poročiva," je nestrpno ponovil Maxwell. „In sicer čim prej. Zato sem tudi zdajle prišel k vam." Pri vratih se je začul Putcherjev glas: „Mister Maxwell..."

„Recite, da takoj pridem," je nervozno odmahnil Maxwell. „Nu, miss Leslie, ali hočete?" je nestrpno ponovil.

Stenotipistka je nekaj časa brez besede gledala svojega šefa, potem pa so ji stopile solze v oči; nato se je zasmejala in mu ovila roke okoli vratu.

„Ah, ti neumni posli," je vzdihnila, „vse pozabiš pri njih. Ali... da si mogel tudi to pozabiti... Kaj se res nič več ne spominjaš, Harvey, da sva se že snoči ob šestih poročila?"

Živčni razstroj

Napisal Safed Modri

K meni je prišel neki mož in rekel: „Bojim se, da me ne čaka živčni razstroj!"

In jaz sem rekel: „Drag luksus! Nemara bi se dalo ceneje napraviti?"

In on je rekel: „Ne smeš misliti, da si ga želim!"

In jaz sem rekel: „Zakaj pa potem?"

In on je rekel: „Ali so mar tudi taki ljudje, ki si žele živčnega razstroja?"

In jaz sem rekel: „Prav gotovo! A zakaj si ga žele, ko je toliko boljših stvari?"

On je rekel: „V sanatorij bi šel."

In jaz sem rekel: „O njem imam najboljše mnenje! To je nekaj za ljudi, ki so krepki in zdravi, pa ne za ljudi, ki jim grozi živčni razstroj!"

In on je rekel: „Kaj bi mi torej svetoval?"

In jaz sem rekel: „Nihče ni še z delom prišel do živčnega razstroja in nobena granata ni še povzročila živčnega šoka. Če bi meni grozil živčni razstroj, bi vsak dan osem ur trdo delal in vsako noč osem ur spal in trikrat na dan jedel in razen tega hodil s prijatelji v naravo. Doktorjev in bolnih ljudi bi se kar se da ogibal in se družil z zdravimi in bi tako postal zdrav ko le kdo."

In on je rekel: „Vidi se, da še nikoli nisi imel živčnega razstroja."

In jaz sem rekel: „Tudi se vidi, da ga nikoli ne bom imel."

In on je rekel: „Kaj nimaš nič živcev?"

In jaz sem rekel: „Čuj: Preveč imam živcev, da bi si smel privoščiti živčni razstroj. Nihče ne bi smel doživeti živčnega razstroja, kdor ima manj debelo kožo kakor nosorog!"

In on je rekel: „Kaj bi na to zdravniki rekli?"

In jaz sem rekel: „Zdravniki bi rekli, da imam popolnoma prav. Da, in čas ni več daleč, ko pridejo živčni razstroji čisto iz mode in bodo prihranjeni samo tistim, ki bi se radi rešili sodnikov ali pa upnikov."

In mož je šel in nekaj dni nato sem ga spet srečal in je bil videti boljši.

In je rekel: „Govoril sem z zdravnikom in mu povedal, kaj si mi rekel. In on je rekel: Zahvali Boga, da si srečal pametnega človeka. Zdaj pa pojdi in se ogibaj zdravnikov! Račun ti bom že poslal in ti bom dovolj naračunal, da boš verjel, da si dobil dober svèt. Kar pa se živčnega razstroja tiče: Pozabi nanj!"

Zaroka

„Ali bo tvoja mama kaj vesela, da sva se zaročila?"

„Kaj ne bo! Saj je bila še zmerom!"

HUMOR

Vsak po svoje

Govorili so o znanosti. Nekdo je omenil, da si je Pascal, ko je bil še otrok, preganjal glavobol z izumljanjem geometričnih problemov.

„Ko sem bil še otrok," je rekel Tristan Bernard in si pogladil brado, „ko sem bil otrok, sem preganjal geometrijo z izumljanjem glavobola..."

Prepozno

V mladem zakonu je že tretjič prišlo do hudega prepira. Hildi je bilo dovolj.

„Že vem, kaj storim," je izigrala svoj poslednji adut, „k svoji materi se vrnem!"

„Prepozno," je zagodrnjal mož, „ravno davi se je tvoja mati vrnila nazaj k tvoji babici!"

Višek

„Ali je oče še zmeraj tako raztresen?" vpraša Milica svojo sestro.

„Še zmeraj. Včeraj mi je na primer narekoval pismo, ki v njem odklanja za svoj list članek, ki ga je sam napisal."

Pregovor v praksi

„Mamica!"

„Kaj pa bi spet rad?"

„Kar lahko danes storiš, ne odlašaj na jutri!"

„Kaj pa naj to pomeni?"

„Jaz bi že danes rad pojedel vso čokolado, ki si mi jo dala za god!"

Neprostovoljno priznanje

Gospa Strnadka: „S svojim možem sem zelo zadovoljna. Ne kvarta in ne pije."

Gospa Kovačka: „Kaj tudi ne kadi?"

Gospa Strnadka: „Že, kakšno smotko sem in tja, kadar mu kosilo dobro tekne — a nikdar več kakor enkrat na teden."

Lep sin

Sodnik: „Vidite, vaš oče je stražnik, vrl in ugleden mož... Zakaj niste nanj pomislili, ko ste vlomili v klet?"

Vlomilec (zamišljeno): „Saj sem, gospod sodnik. Mislil sem: Da bi vsaj zdajle ne prišel mimo!"

Pred sodnikom

„Ali lahko prisežete da tožitelja niste udarili?"

„N a j b r ž ga nisem udaril."

„Najbrž? Kaj naj to pomeni? Reči morate: Tožitelja nisem udaril, ali pa tožitelja sem udaril."

„Da, gospod sodnik, tako pa lahko prisežem."

MOST VZDIHOV

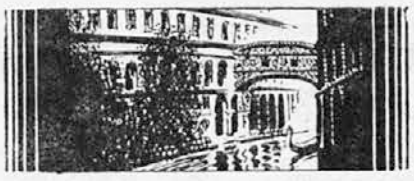

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZÉVACO

30. nadaljevanje

Kaj se je do zdaj zgodilo:

Dožev sin Roland Candiano je po šestih letih ječe pobegnil iz beneških temnic, kamor ga je vrglo izdajstvo njegovih „prijateljev" tisti večer, ko se je imel zaročiti z beneško plemkinjo Leonoro Dandolo. Njegova prva pot iz ječe je bila k očetu, sivolasemu Candianu, ki mu je dal takratni veliki inkvizitor in poznejši dož Foscari vpričo uklenjenega Rolanda iztekniti oči. Našel ga je v neki vasi, kjer so se otroci norčevali iz slepega starca: Candiano je bil blazen!... Roland je hotel poiskati mater: izvedel je, da je umrla od žalosti. Povprašal je po Leonori: povedali so mu, da se je poročila z njegovim sovražnikom Altierijem... Nesrečnež ni vedel, da so deklico nalagali, da jo je varal s kurtizano Imperijo. Ni vedel, da so ji rekli, da je Roland pobegnil iz Benetk. Ni vedel, da se je poročila z Altierijem samo zato, da reši očeta...

Za vse prestano gorjé, za zločine, ki so jih storili nad njegovim očetom in materjo in nad njim, se je sklenil strašno maščevati. Prvega je zadel kardinala Bemba, druga je bila kurtizana Imperija, ki ji je ugrabil hčer Bianco. Potem pridejo na vrsto ostali: generalni kapitan Altieri, dož Foscari, veliki inkvizitor Dandolo...

Toda Roland ne ve, da mu njegovi sovražniki pripravljajo zasedo. Tudi ne sluti, da je Leonora izsilila od Imperije priznanje izdajalskega naklepa, ki so ga pred šestimi leti skovali Altieri, Foscari, Bembo, Dandolo in ona. Leonora ve vso strašno resnico...

*

P. t. novi naročniki, ki jim ta kratka vsebina ne zadošča, dobe na željo brezplačno ponatis prvih 18 nadaljevanj. Nadaljnjih 11 nadaljevanj, priobčenih v št. 12—23 „Druž. Tednika", nismo ponatisnili in se dobe le v omenjenih številkah, ki jih pošljemo novim naročnikom za izjemno ceno 15 Din. Denar je treba poslati vnaprej.

Roland je omahnil na kolena in iztegnil roke. In iz prs se mu je izvilo blazno ihtenje in mu zadrgnilo grlo...

Glasovi na vrtu so prihajali bliže in vmes so se začula kratka, presekana povelja.

Leonora je prišla v pritličje.

Z ledeno mirnostjo človeka, ki hodi v snu, je prižgala plamenico in čakala!...

XXXIII

Ona in on

Po strašnem dvoboju z Imperijo je Leonora brez naglice zapustila Altierijevo palačo. Vedela je samo to, kar ji je izdala kurtizana pod pritiskom bodala na prsih: da je Roland v Benetkah pod imenom Giovanni di Lorenzo, in da to vesta tudi veliki inkvizitor in generalni kapitan — njen oče! njen mož! Zunaj ji je sveži zrak dobrodejno ohladil razbeljeno čelo in mogla je nekoliko zbrati svoje misli. Instinktivno je zavila proti Dandolovi palači. Toda ko je prišla pred hišo, kjer je prebival njen oče, jo je obšel nepremagljiv gnus, da bi morala stopiti pred velikega inkvizitorja, ki je tisti trenutek brez dvoma izdajal poslednja navodila za aretacijo Rolanda.

S tenčico na obrazu, v svesti si, da je nihče ne more spoznati, je sedla na eno izmed kamenitih klopi, razpostavljenih okoli palače, na katerih so navadno čakali siromaki, ki so se obračali na velikega inkvizitorja s prošnjo.

Leonora si ni bila na jasnem, kaj bo storila. V njenih možganih je bilo prostora samo za dve čuvstvi, za veselje in grozo: za veselje, ker je zdaj vedela, da je Roland ni zapustil, saj je vsa ta dolga leta ječal v beneških temnicah; za grozo, ker je vedela, da ga hočejo zgrabiti.

Vmes je zdaj pa zdaj pomislila, ka je je moral človek, ki ga ljubi, prestati v teh šestih letih. Morala je s silo pregnati te misli; zakaj zamuditi ne sme niti trenutka, da Rolanda reši.

Da!... Rešiti ga mora... ne zase, sa je žena drugega!

Rešiti ga... in potem brez usmiljenja kaznovati očeta, ki jo je nalagal, in moža, ki jo je oslepari!

Ubila ju bo! Ubila ti zveri v človeški podobi, in nato še sebe ubila!

Da, še sebe!...

Ali ga ni mar tudi ona izdala?

Ali ni bila mar njena dolžnost, da se ne ukloni očetu, pa čeprav bi tudi njega zgrabili?

Ko se je udajala tem grekim mislim, je zdajci zagledala starega Filipa, ki je prihajal iz Dandolove palače.

Starčev obisk pri njenem očetu se ji ni zdel nič nenavadnega. Toda v razpoloženju, v kakršnem je bila, ne vedoč, komu naj se zaupa, se ji je zazdel stari služabnik dragocena pomoč pri izvedbi načrta, ki ga je snovala.

Šla je tedaj od daleč za njim in tako prišla do hiše na Olivolskem otoku.

Filip je položil na mizo kupno pogodbo, ki jo je bil Dandolo podpisal.

Ko je starec zagledal Leonoro, je zagnal krik veselja. Vselej kadar je prišla k njemu, je doživel starec nekaj ur neskaljenega veselja. Saj je prebil vse svoje življenje v tej hiši in poznal mlado ženo od mladih nog. Kaj čuda, da jo je oboževal, kakor bi mu bila rodna hči!

Leonora se je brez besede spustila na stol.

„Veselo vest imam, gospa!" je začel Filip. „Hiše ne bo treba podreti, kakor je to hotel storiti vaš oče."

„Zakaj ne?" je vprašala z mračno brezbrižnostjo.

„Ker je prodana!"

„Ah!..."

„Da, gospa. Zdaj pa poslušajte. Tisti, ki je hišo kupil, je obljubil, da ne bo v njej ničesar izpremenil. In še nekaj veselega. Povedal mi je, da ostane tu samo nekaj dni."

„Čuden kupec!" je menila Leonora, da pokaže vsaj nekaj zanimanja za starčevo pripovedovanje, čeprav so bile njene misli čisto drugod.

„To je vse," je končal Filip. „Evo, tu je kupna pogodba, podpisana od Dandola. Drevi se neznani kupec vrne..."

Pomolil je Leonori razgrnjeno pogodbo. Mlada žena jo je mehanično preletela.

Zdajci jo je stresel krčevit drget.

„Giovanni di Lorenzo!" je zamrmrala in prebledela na smrt.

Toda imela se je toliko v oblasti, da ni kriknila in da ni z nobeno kretnjo izdala viharja, ki je divjal v njej. Bila je v tistem nenaravnem razpoloženju duha, ko je človeški stroj zmožen največjega napora — če ga ne ubije!

Toda napor je moral biti strašen, zakaj celo Filip je opazil njeno mrliško bledost.

„Kaj vam je, gospa?" je vzkliknil s strahom. „Tako bledi ste!"

„Nič mi ni, dobri moj Filip... soparica... Povej samo," je dodala, delaje se nebrižno, „ime na tej pogodbi... ali je mar to človek, ki je kupil hišo?"

„Da, gospa."

„In moj oče je to pogodbo podpisal!"

Starec jo je krivo razumel.

„To vas je razburilo, gospa! Prodaja hiše..."

„Da, da!..."

„Njegova Visokost Dandolo je s tem, da je podpisal pogodbo, pristal na prodajo. Toda ponavljam vam, da se ne bo nič v hiši izpremenilo, in že čez nekaj dni boste lahko spet prihajali kakor do zdaj, ker razen mene ne bo v njej nikogar drugega."

Leonora je mehanično prikimala. Zamislila se je. Skušala se je vživeti v očetovo početje. Dandolovo izdajstvo se ji je zdelo očitno. Zdaj je razumela, zakaj ni bil oče na večer njene zaroke nič razburjen nad Rolandovo aretacijo, in zakaj so ga potem povišali v velikega inkvizotorja. Kakor bi se ji bile odprle oči, je zdajci izpregledala zavrženo kupčijo, dogovorjeno med Dandolom in Altierijem. Izpregledala je, da jo je oče prodal!

Spričo tolikšne zavrženosti je stresel njeno srce občutek neizrekljivega gnusa.

Toda energično je pregnala te misli.

Zdaj ne gre za prošlost, zdaj gre za sedanjost. Ne gre za njo, za Rolanda gre.

In ta sedanjost, ki jo je videla v vsej grozoti, je pomenila neizogibno aretacijo edinega človeka na svetu, ki ga je kdaj ljubila z vsem žarom svoje duše. Kaj drugega naj bi bil Dandolo sklenil, kakor da se enkrat za vselej odkriža Rolanda Candiana!

„In kdaj," je vprašala in dvignila oči k Filipu, „kdaj misli priti ta neznanec?..."

„Nocoj, gospa... vsak trenutek mora biti tu..."

„Že nocoj!..."

Stresla se je od groze. Upala je, da bo imela nekaj dni časa, da premisli, da se odloči, da Rolanda obvesti....

„Nocoj!" je zajecljala vsa strta.

„Okoli osmih, gospa."

„In moj oče to ve?"

„Seveda ve," je mirno odgovoril starec.

„Strašno... strašno!" je zamrmrala Leonora.

Toda ravno v trenutku, ko je katastrofa tik pred vrati, ko postane nevarnost tako rekoč vidna in prijemljiva, se vrne silno preizkušenim naturam hladna kri. V istem trenutku, ko je Leonora spoznala, da je Roland izgubljen, se je odločila za poslednje:

K njemu pojde, da ga reši, ali pa z njim vred umre.

In še isti mah je stal načrt jasno pred njo — preprost načrt, a ravno zato veličasten in tragičen.

Poslovila se je od starega Filipa in se vrnila v Altierijevo palačo.

Tam je opazila nenavadno vrvenje, tisto neopredeljivo, kar oznanja velike dogodke. In z nezmotljivim instinktom si je rekla:

„Tudi Altieri bo zraven."

Proti osmim zvečer je zapustila palačo in se vrnila na Olivolski otok. Prišla je na vrt skozi majhna vratca, katerih ključ je vedno nosila s seboj, porabila trenutek, ko je stari Filip odšel iz hiše, in se vtihotapila v sobico, kjer je prebivala pred svojo poroko.

Z nežno rahločutnostjo je hotela stopiti pred Rolanda v isti

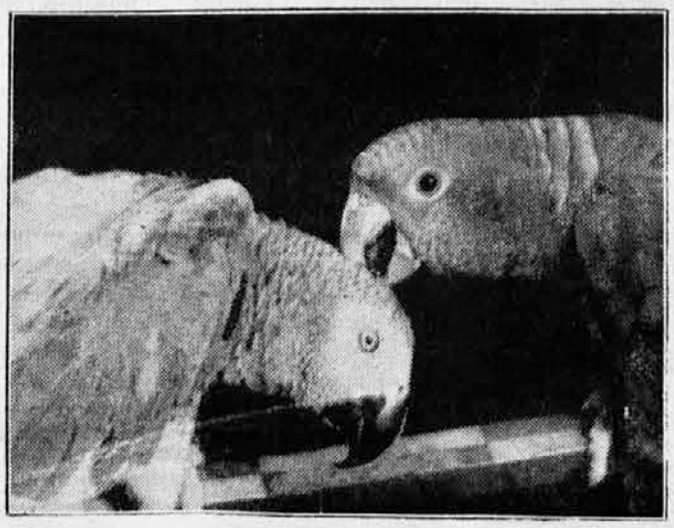

Prijateljstvo med brazilsko amazonsko in afriško sivo papigo. (Iz Ufinega kulturnega zvočnega filma „Živali — naše prijateljice")

obleki, ki se mu je v njej predstavila kot nevesta.

Tako je odšla na vrt in se postavila pod veliko cedro. Pritisnila si je roko na srce: nič hitreje ni bilo kakor navadno. Nasmehnila se je, videč da je tako mirna... Ni vedela, da jo ta mirnost lahko ubije in da bo reakcija strašna...

Med tem pa Altieri in Dandolo nista držala križem rok.

Ob osmih je bil ves Olivolski otok zaseden. Kakih petdeset biričev in beneških policistov je napolnilo cerkev Matere božje Formoške, tajni agenti pa so obkolili vrt.

Ob desetih je prišel Dandolo v spremstvu Altierija, ki je pazil na slednjo njegovo kretnjo.

„Zakaj ga ne bi takoj zgrabili?" je vprašal generalni kapitan.

„Poznam Rolanda," je odgovoril veliki inkvizitor. „Prebil bo to noč v tej hiši, kamor je tolikokrat zahajal, ki mu je bila drugi dom; ta hiša je tako rekoč edini kraj, kjer lahko obuja stare spomine. Sicer pa je vrt obkoljen in nam ne more več uiti."

Altieri je dolgo nato molčal. Nekaj ga je grizlo že ves čas.

„Ali ste kaj mislili na to," je nenadoma vprašal, „kaj bomo storili z njim, kadar bo v naših rokah?"

„Seveda," je mirno odgovoril Dandolo, „pred sodišče ga postavimo. Obtožimo ga bega, upora in zarote proti državi in oboroževanja upornikov. Dovolj za smrtno obsodbo."

„Kdo ve!" je gluho vzkliknil Altieri.

Prispela sta pred glavni vhod cerkve. Neka senca se je odluščila od zidu in stopila proti Dandolu.

„Sandrigo!" je vzkliknil veliki inkvizitor.

„Da, jaz, Visokost!" je potrdil razbojnik. „Prisostvoval sem operacijam vaše policije. Vse gre v redu. Mož je moj... vaš, sem hotel reči."

Razbojnik je stisnil ročaj svojega bodala.

Altieri je opazil njegovo gesto. Opazil je tudi blisk, ki je šinil iz razbojnikovih oči. Nagnil se je k Dandolu:

„Kdo je ta človek?"

„Ali niste rekli, da se bojite razprave in da bi bilo bolje, če Rolanda ubijemo, ko ga dobimo v roke?"

„Tega nisem rekel!" je zajecljal Altieri in vztrepetal.

„Pa ste mislili!... Nu, ta mož je tisti, ki bo napravil proces odveč."

Leonorin oče in mož sta se mračno spogledala. Nato sta obhodila vrt in pregledala, ali so vsi na svojih mestih.

„Koliko mož imamo?" je vprašal Altieri.

„Dve sto."

„Človek bi rekel," je dejal generalni kapitan in se nervozno zasmejal, „da se pripravljamo za naskok utrdbe, ki jo brani cela garnizija!"

„Jaz sam bi zadoščal," je zarenčal Sandrigo, ki je hodil za njima.

„Polnoč!" je zdajci vzkliknil Dandolo.

Dal je dogovorjeno znamenje.

Biriči so se zavihteli čez zid, skočili na vrt in neslišno krenili proti hiši. Kdorkoli bi bil na vrtu,

V 24 urah
barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrob in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Ljubljana

se ne bi mogel več zmuzniti skozi to človeško mrežo, ne da bi ga bili opazili in zgrabili.

Dandolo, Altieri in Sandrigo so vstopili pri majhnih vratcih in takisto zavili proti hiši.

Niso pa še storili dvajset korakov, ko je nenadoma zagorela luč v pritličju.

Dandolo in Altieri sta prebledela in se ustavila.

Ni ju bilo strah.

Toda v tej poslednji minuti se jima je zdela možnost smrti manj strašna od nedvomnega triumfa, ki ju je od njega ločilo samo nekaj minut.

In misel, ki se je pojavila obema hkrati, tej misli je dal izraza Dandolo, ki je zamrmral:

„O, da Leonora tega nikdar ne zve... Nikdar!..."

„Naprej!" je velel Altieri in stisnil zobe.

Nekaj trenutkov nato sta bila pred hišnimi vrati: bila so odprta! Oba hkrati sta izdrla bodalo iz nožnice in vstopila.

In zagledala sta Leonoro s plamenico v roki, Leonoro v poročni obleki, Leonoro, bledo ko duh. Mirno jima je rekla:

„Pričakovala sem vaju. Vstopita!"

Dandolo je obstal ko prikovan, lasje so se mu naježili in oči so mu stopile iz jam.

Mrliško bled je Altieri sam stopil naprej. Njegov obraz je bil razdejan od ljubosumnosti, in z glasom, polnim sovraštva in obupa, tresoč se od gneva po vsem životu, je zajecljal:

„Kaj počnete tu?..."

S tistim nadčloveškim mirom, ki jo je delal bolj duhá ko živo bitje, je Leonora položila plamenico na mizo, se obrnila k svojemu možu in rekla:

„Takoj izveste. Toda najprej vstopite... Tudi vi, oče... Ne gre, da bi vsa beneška policija poslušala naše rodbinske pogovore."

Dandolo se je zamajal do prvega stola in se spustil nanj.

„Končano je," je zamrmral z zlomljenim glasom. „Vse ve!..."

In Altieri? Stal je pred Leonoro, trepetaje v krčih in požiraje z očmi mlado ženo, ki se mu je zdela tako lepa, tako nedosegljiva, da bi se hotel vse življenje plaziti na kolenih pred njenimi nogami, in se vpraševal, ali naj jo ubije. Besede, vprašanja, zaklinjanja so mu silila na ustnice, a niso mogla oblikovati niti ene misli, ki so mu vrvele po glavi.

Leonora je stopila k vratom.

In z jasnim, trdnim glasom je rekla v temo:

„Moža, ki ga iščete, ni tu. Zapustite to hišo, ki je hiša mojega očeta in ki jo vaša navzočnost onečašča. Ven, biriči!..."

Neki mož je odprl okno in pomolil glavo v sobo. Oči so se mu ustavile na njegovem najvišjem predstojniku, velikem inkvizitorju.

„Kaj naj storim, Visokost?" je vprašal s trdnim glasom.

Ta mož je bil šef beneške policije.

S stisnjenim glasom je Dandolo odgovoril:

„Ubogajte!"

Na vrtu so se začuli komaj slišni koraki, kakor bi se plazila golazen; nato je vse utihnilo. S kretnjo kraljice je Leonora pokazala Altieriju na stol. Podjarmljen, blazen od strasti in gneva, je generalni kapitan sédel.

Tedaj je tudi Leonora sedla.

Ti trije ljudje so razumeli vso tragičnost tiste minute. V njunih očeh je gorel mrk, leden pogled, ki za zmerom razveže vse vezi prijateljstva in sorodstva, ki postavi med ljudi prepad, da ga nič na svetu nikoli več ne premosti. Vsi trije so čutili, da so besede skoraj odveč.

Dandolo je premišljal, da je obsojen.

Altieri je premišljal, da mu je ostala ena edina gesta: gesta, ki ubija.

Tedaj je Leonora izpregovorila. Njen glas je bil jasen in trden, brez poudarkov, vnikljiv, kakor da želi, da se slednja njena beseda vtisne v možgane obeh mož, ki sta jo poslušala.

Obrnjena k Dandolu je rekla:

„Naprej vi, gospod. Saj razumete, da nisem več vaša hči? Mislim, da ste si takisto na jasnem, da vem vso strahotno resnico? Zaradi piškavega naslova ste me prodali. Za piškav naslov ste zadavili mojo ljubezen in ubili mojo dušo... Ne prekinjajte me... naj dogovorim... Vse vem, sem rekla!... Vem, da je prebil šest let v beneških temnicah, in da ste me na najbolj zavrženi način nalagali. Pravkar je bil tu. Posvarila sem ga. Dala sem mu, da se reši. Zdaj je na varnem. Toda jaz sem prekleta. Prekleta, ker ste me vi upropastili. Zato nisem več vaša hči. In poslej ne bo med vami in menoj nobene besede več, nobenega pogleda. Le pod tem pogojem pristanem na to, da ne skličem Benečank, da vas kamenjajo. Ali sprejmete to milost? Ali pristanete na to, da me ne boste več videli, da mi ne boste več oče?... Ne govorite... vaš glas mi je preveč strašen... Če pristanete, vstanite in me zapustite..."

Leonora je umolknila.

Dandolo je poslušal in mehanično prikimaval z glavo. Njegov obraz je bil prsten kakor obraz na smrt obsojenega, njegovo telo se je krivilo in lezlo v naslanjač, kakor da se hoče pogrezniti vanj, in njegove oči so se z brezumnim strahom ogibale srečanja s hčerinimi.

Ko je Leonora umolknila, je Dandola stresel dolg drget.

S silnim, skoraj nadčloveškim naporom se je dvignil in se zgrbljen v dve gubé opotekel ven, brez besede, brez glasu.

Šele ko je bil zunaj, je udarilo iz njegovih ust hropeče ihtenje.

Altieri je z neznansko grozo poslušal to hropenje, ki se je naglo izgubljalo in izginilo v noč.

Potem se je obrnil k Leonori.

V njegovih krvavih očeh je zažarel izzov.

Čevlje *dobite povsod,* **na obroke** *pa samo pri* **„Tempo"**, *Ljubljana, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).*

In zarenčal je:

„In jaz?... Kaj boste meni povedali?... Meni, svojemu možu, svojemu gospodarju?..."

„Povedala vam bom, da se mi smilite. Vi, moj gospodar! Pretiravate, gospod; že deset minut iščete poguma, da bi me ubili. Pa ga ne najdete. Če je bil Dandolo strahopeten in nizkoten, je bilo vaše početje še dosti bolj zavrženo... vi, ki ste izdali svojega najzvestejšega prijatelja... vi, ki še vedno izdajate!"

Altieri ni poslušal.

Teh poslednjih besed, ki bi ga bile morale zadeti v živo, ni čul.

V njegovi glavi je kovala samo ena misel: Leonora je videla Rolanda. Sama je priznala, na glas je to povedala. Da ga je rešila, kaj mu mar! Mar mu je bilo le to, kaj sta govorila... Ah! Besede ljubezni, seveda!...

Blazen od ljubosumnosti je stopil dva koraka proti Leonori in zasikal:

„Tak ste se srečali z njim!..."

„Rekla sem vam."

„Seveda to ni bilo prvič," je zaškrtal. „Govorite!... Vedeti hočem, pa čeprav od ljubosumnosti umrem. O izdajstvu govorite! A vi! Koga ste vi izdali? Njega ali mene? Ljubimca ali moža?... Saj ste bili njegova nevesta, pa je bil strah v vas močnejši od ljubezni!..."

Leonora je stala vsa trepečoča, s široko odprtimi očmi, odrevenela pod udarci njegovih besed, ki so jo oplazile kakor bič.

„Da," je premišljala, skoraj umiraje od obupa, „tudi jaz sem storila zločin! Tudi jaz sem bila strahopetna!"

„Zapustili ste ga," je nadaljeval Altieri, „ko je bil najbolj nesrečen... in zakaj? Da zagotovite svojemu očetu, to je toliko kakor sami sebi, utešitev bolnega slavohlepja!... To je bilo prvo izdajstvo; in tega mi konec koncev ni mar. Mar pa mi je," je zarjul, ves zaripel od gneva, „da ste tudi mene izdali. In za to zahtevam obračuna. Moja pravica je to. Obtožujem vas. Zagovarjajte se, če morete, ali pa priznajte, če se upate!"

Stal je pred njo kakor utelešena obtožba. Njegova roka je krčevito stiskala bodalo.

Leonora je vedela, da je prišla ura njene smrti. Misel jo je izpreletela, naglejša od bliska, da je boljše tako in da je zdaj vsega konec. Toda naslednji mah jo je obšla druga misel, misel na Rolanda, ki je zaprt v njeni sobi, in groza, da ga dobe v roke. Vsaj nekaj ur življenja si je še zaželela.

„Motite se, Altieri," je odgovorila. „Vaših groženj se ne bojim."

„Kaj pravite?" je zajecljal Altieri.

„Pravim, da bo jutri zjutraj, če me ne bo več nazaj, oseba, ki mi je vdana do smrti, spustila v pušico za ovadbe dokazila, da kuje generalni kapitan s svojimi oficirji zaroto proti dožu in Svetu desetorice. Udarite!"

Bodalo ki je že zamahnilo v udarec, je padlo Altieriju iz rok.

Leonorin mož se je opotekel in omahnil v naslanjač, kakor bi bila strela udarila vanj... Potem pa, nenadoma je planil pokonci, stekel k vratom in z enim pogledom preletel vrt.

Mojstri filmske tehnike

Napisal Douglas Shearer

Sedel sem v vagonu in meni nasproti droben možic, ki mi je šel kar na živce. Na vsak način se je hotel zabavati in ker ni bilo razen mene nikogar v oddelku, sem postal jaz žrtev. Ko je zvedel, da delam pri filmu, je hotel vedeti tisoče malenkosti z mojega področja.

Govorila sva o nekem filmu in povedal mi je, da ga je videl v Milwaukeeju, kjer ga še igrajo. Ko sem mu povedal, da sem videl isti dan film v Čikagu, je planil pokoncu, češ: Nikarite no! Kako ste mogli videti film v Čikagu, ko ga pa še zmeraj igrajo v Milwaukeeju. (Ta zgodba sicer ni nič posebnega, toda besedo vam dam, da je resnična!) Ker nočem, da bi se kaj podobnega še komu drugemu pripetilo in ker je zelo zanimivo, vam bom povedal, kako negativni film razmnožujemo.

Gotovo sami fotografirate, ali pa ste koga drugega videli pri takem delu. Znano vam je, da je plošča, pa tudi film, ko ga razvijemo, negativen, to je, da so svetla mesta na njem temna, temna pa svetla. Ne bom vam še posebej pravil, da napravijo pri posebno dragih filmih po več negativov. Spomnil vas bom le tega, da sestoji film iz velikega števila prizorov. Vsak kos negativa kopirajo. To kopijo dobi potem obrezovalec — cutter mu pravimo pri nas — da jo izreže po scenariju. Že pri nemem filmu je bilo obrezovanje umetnost, prav tako tudi sestavljanje filma, da je pa to pri govorečem filmu, kjer se je treba ozirati tudi na glas, še dosti težje, si lahko mislite.

Ko je prva kopija razrezana, narede z negativom prav tako in ga potem zlepijo. Po tem negativu potem kopirajo filme.

Kakor pri fotografski plošči napravimo lahko tudi pri negativnem filmu poljubno število kopij.

Gotovo že sami veste, da nespreten fotograf tudi iz najboljšega negativa ne napravi dobre slike. Oddelek za kopiranje lahko uniči najbolj dovršeno delo igralcev in režiserja, mojstrovine tonskih tehnikov, osvetljevalcev in fotografov, če uslužbenci dovolj ne pazijo. Zato morajo biti med njimi le najboljše moči in ureditev oddelka za kopiranje mora biti tudi med čudeži govorečega filma.

Ker se materijal, ki ga pri filmu uporabljajo, rad vname, so v Metrovem oddelku za kopiranje, ki je najmodernejši na svetu, vrata, stene, mize in stoli in vse drugo iz jekla. Okna so iz nezdrobljivega stekla, po stenah pa curlja voda, da pobere ves prah; kajti prah lahko uniči še vlažno, občutljivo plast na celuloidu.

Stroji so pravi čudež tehnike. Celuloid pomočijo v različne tekočine in denejo potem v velike omare za sušenje, da se hitro posuši. Vsak stroj obdela v osmih urah po 40.000 metrov filma.

V laboratoriju dela vsak dan trideset strojev.

Po vsakem kopiranju je treba negativ očistiti. Spet mora teči po posebnih strojih. Posebno je treba paziti na negativ z glasom, saj lahko vsak prašek pri predvajanju filma povzroči pok, ki je podoben topovskemu strelu.

Kopijo prenesejo potem v preizkuševalnico, ki ima nad trideset sob. Šele potem pride film v svet.

DIETRICHOVA IN STERNBERG OSTANETA PRI PARAMOUNTU

Zanimivo je pred vsem nekaj: spor v filmski prestolnici končal s kapitulacijo filmske družbe, ki je morala popustiti, če ni hotela izgubiti dveh filmskih umetnikov, ki sta jo popularizirala posebno v Evropi. Saj je prav z njima obdržal Paramount evropski filmski trg, ki je bil ob nastopu govorečega filma za Ameriko malone izgubljen.

Zanimivo pred vsem je nekaj: spor ni nastal kakor večina drugih zaradi denarja, zato je zmaga obeh umetnikov še toliko bolj značilna. Ko se je lani sporekla Asta Nielsen s filmsko družbo, ki se ni ozirala na umetniško plat filma, ni imela toliko sreče.

Kamila Horn in Willy Fritsch (Ufa)

KDAJ SO SE RODILI?

Egon von Jordan 19. marca 1902.
Maurice Chevalier leta 1898.
Tee Multen 2. decembra 1911.
Dita Parlo 4. septembra 1908.
Norma Shearer 2. aprila 1901.
Clara Bow 8. avgusta 1906.
Janet Gaynor 6. oktobra 1909.
Max Hansen 22. decembra 1896.
Gustav Fröhlich 21. marca 1902.
Adolf Menjou 7. julija 1890.
Olga Čehova 26. aprila 1897.
Jeanette MacDonald 18. junija 1907.
Ana May Wong 21. septembra 1908.
Franz Lederer 6. novembra 1906.

FILMSKE INDISKRETNOSTI

Ramon Novarro zna španski, angleški in francoski.

Mona Maris in Don José Mojica sta bila poročena, pa sta se nedavno ločila.

Luis Trenker je oženjen.

Harry Hardt se je rodil 4. avgusta 1899 v Pulju. Njegovo pravo ime je Klimbacher. Nekaj časa je živel tudi v Celju. Prej je bil častnik, po prevratu pa je šel h gledališču, kjer ga je režiser Joe May odkril za film.

Harry Liedtke se je rodil 12. oktobra 1888 v Königsbergu. Najprej je igral v gledališču. Eden njegovih sinov se je pred štirimi leti usmrtil.

PRVI METROV FILM Z JACKIJEM COOPROM

Jackie Cooper je s svojim filmom „Skippy" kaj hitro zaslovel. V njegovi igri je bilo toliko prirodnega človeka in resnice, da so gledalci kar strmeli.

V filmu „Šampijon" igra sina nekdanjega boksaškega prvaka, ki se je udal pijančevanju. Film je po sodbi vseh, ki so ga videli, velika mojstrovina.

Nove naročnike

ki so zadovoljni z „Druž. Tednikom Romanom", opozarjamo, da izhaja naš list že 4. leto in da imamo na razpolago še nekaj kompletnih prejšnjih letnikov, ki so prav tako zanimivi kakor letošnji. Vsa pojasnila v naši upravi (Ljubljana, Breg 10). Pri vprašanjih prosimo navedbe, ali želite vezane letnike ali nevezane.

Kaj sme bolnik jesti?

Vsak bolnik ima slab tek, zato ga moramo hraniti pred vsem z jedmi, ki tek pospešujejo.

Glavna bolnikova hrana je navadno mleko in njegovi proizvodi. Uživati pa sme tudi jajca in jajčne jedi, perutnino, belo meso in ribe. Škodovale mu tudi ne bodo stročnice, toda servirati mu jih moramo na juhi ali pa tlačene v obliki pirejev. Tudi močnate jedi so priporočljive. Podcenjevati ne smemo surove ali dušene zelenjave, sadja in njegovih sokov. Tek pospešujejo alkoholne pijače, kava, čaj in močna juha.

Seveda pa vse te jedi niso za vse bolezen. Zdraviti se da le z urejeno prehrano. Hrano določi zddravnik.

Če je bolnik od stradanja oslabel, mu kuhamo jedi, ki dajejo dosti masti in beljakovin. Posebno redi krompir, ki ga serviramo tlačenega in dobro z maslom zabeljenega. Z njim hranijo tudi slabotne otroke.

Če se bolnik redi, moramo seči po jedeh, ki so skoraj brez masti, tako da začne rabiti mast, ki se je prej v njem nabrala. Tu pa moramo vprašati zdravnika za svet, ker je zdravljenje debelosti nevarna reč.

K boleznim, ki jih povzroči nepravilna prehrana, prištevamo sladkorno bolezen. Zdraviti se da le z urejeno prehrano. Hrano določi zdravnik.

Sladkorni bolezni soroden je protin (giht), kjer se neporabljena hranila zberejo v obliki vsedka sečne kisline v mišicah in živčnih vlaknih ter povzroče strašne bolečine. Hrana takih bolnikov mora biti tako urejena, da se ne more tvoriti nova sečna kislina. Zato ne smejo jesti jeter, ledvic, mleka, možganov in podobnih jedi. Pečeno meso je bolj škodljivo kakor kuhano. Priporočljiva je zelenjava. Alkohola ne smejo uživati, mineralne vode, kavo in čaj pa le v majhnih količinah. Paziti pa moramo, da jih hranimo tako, da preveč ne oslabe.

Široko polje za bolniško kuhinjo so želodčne in črevesne bolezni. Pri zaprtju moramo izbirati jedi, ki bolj ali manj ženejo na blato. Dobro je zjutraj na tešče izpiti kozarec vode. Priporočali bi sadjevec ali pa kislo mleko. Pretežno mora uživati vsakdo, ki boleha na zaprtju, zelenjavo in sadje in kolikor mogoče malo mesa.

Pri driski so dobre močnate jedi, kakao in rdeče vino. Izvrstno sredstvo so borovnice ali pa borovničev sok. Pri nervoznosti mora bolnik zmanjšati količino mesa in jesti čim več svežega sočivja: karfijol, špinače, zelenega fižola, korenja, kolerab. Zraven naj uživa jedi iz zdroba, riž ali makarone.

Slabokrvni potrebujejo zelenjave in zelo mnogo rumenjaka. V hrani mora biti tudi dosti beljakovin. Alkohola smejo uživati le malo, pač pa časih vrček piva. Koristilo jim bo sadje in sadni sokovi.

Bolnikom, ki imajo vročino, dajemo v glavnem tekočo hrano (mleko), vendar pa mleku za izpremembo dodamo nekaj čaja. Limonada in mineralne vode so važne, prav tako tudi juhe, posebno zelenjadne. Taki bolniki naj dobe sadne kompote. Seveda moramo vselej vprašati za svet zdravnika, ki je bolnika preiskal.

Sploh je pri vseh boleznih najbolje, da se obrnemo na zdravnika, in so tu navedene v glavnem le jedi, ki bolniku ne bodo škodovale.

BAZEDOVLJEVA BOLEZEN

Njeni glavni znaki so golša, pospešeno utripanje srca in izbuljene oči. Srce dela človeku največ nadlege. Golša je dostikrat le majhna, vendar pa lahko povzroči nevarne ovire pri dihanju. Pri Bazedovljevi bolezni opazimo razen tega tudi splošno nervoznost, ki se kaže posebno v drhtenju rok, poleg tega pa še v nemirnosti in nespečnosti. Bolezen pride največkrat v srednjih letih in je med ženskami pogostejša kakor med moškimi. Pri ženskah je združena tudi z motnjami ob menstruaciji.

Povzroči jo napaka v delovanju golšnih žlez. Zdravljenje pa je odvisno od časa in obsega bolezni. V začetku bi priporočili počitek, močno dijeto in mrzle obkladke na srce. Bivanje v gorah navadno bolezen izboljša. V drugih primerih se je obneslo zdravljenje golše z röntgenskimi žarki, kjer pa to več ne pomaga, je treba seči po operaciji. Ta obstoji v delni odstranitvi golše.

V TOPLIH POLETNIH DNEVIH

se počutite vedno sveži in razpoloženi ako nosite našo lahko in udobno letno obutev.

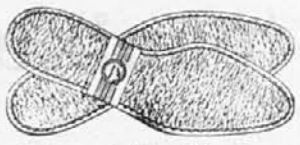

Lufov vložek Din 5.—.

Baťa

39.- 49.- 69.-

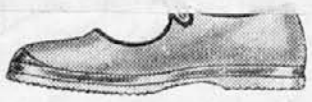

Vel. 19—26. Vrsta 4441-05.

Za deklice: zračni in lahki platneni polčevlji okusne oblike z gumijastim podplatom in peto.

Vrsta 4455-37

Otroški platneni čevlji v sivi barvi z gumijastim prožnim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo.

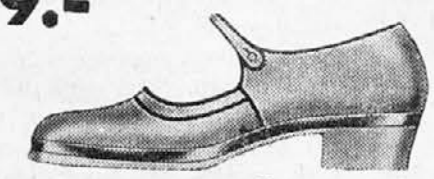

Vrsta 2145-09

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in prožnim gumijastim podplatom in nizko peto. Za malo denarja veliko zadovoljstvo.

Več službe:

Trudimo se, da Vas kar najbolje postrežemo ne samo z dobro in ceneno obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo dovršeno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

V vseh naših prodajalnah kupite dobre in cenene nogavice. Moške za Din 7·—, ženske za Din 25·— in 9·—.

Preden pridejo muhe

Preden bo tako vroče, da se bodo muhe na debelo množile, moramo premisliti, kaj naj napravimo, da bomo njihovo razmnoževanje kolikor mogoče omejili, saj je znano, da niso le velika nadlega, temveč tudi škodljivci zdravju. Muhe najrajši posedajo po blatu, nesnagi in gnojiščih, potem pa pridejo na mleko, sadje in meso. Vsi to vemo. Ne vemo pa morda, da muhe nesnago tudi ž r o in potem z iztrebki onesnažijo našo hrano. Zato niso nevarne le muhe, ki pikajo, in pridejo s svojim rilčkom do kožnih žilic, ampak sploh v s e muhe. Tako je v s a k a muha naš sovražnik.

Tega sovražnika se moramo varovati in ga zatirati. Glavno obrambno sredstvo je s n a ž n o s t. Muhe odlagajo svoja jajčeca v nesnago, na gnojišča in v ostanke jedi. Stranišče ne sme biti nikdar odprto, smetišča morajo biti pokrita, skratka, nikjer ne sme biti prostora, kjer bi mogle muhe odlagati zalego, nikjer ostankov, kjer bi se mogle hraniti.

Kjer so se muhe že zaredile, moramo vse storiti, da jih preženemo. Muholovec nam pri tem dosti pomaga, vendar pa vsega dela ne more sam opraviti. Saj je še več načinov pokončevanja muh, ki bi jih morala vsaka gospodinja poznati. Muhe najlaže uničimo zjutraj, ko so žejne. Nastavimo jim vode, ki smo ji primešali mušjega strupa. Tak strup je silicilov natron, ki ga damo deset gramov na liter vode. To mešanico razpostavimo po plitvih krožnikih povsod tam, kjer se muhe zbirajo. Krožnik naj bo plitev, da bodo muhe lahko prišle z rilčki do tekočine. Tudi mleko lahko nastavimo muham, seveda zastrupljeno. Zastrupiš ga pa takole: zmešaj četrt litra mleka, več ko pol litra vode in 15 gramov formalina. To mešanico zlij potem na več krožnikov. Paziti moraš, da ti ne pridejo formalinove pare v oči, ker zelo dražijo solze. Strup, ki ga naše sovražnice zelo rade uživajo, je tudi sirup z ricinovim oljem.

Mušje lepilo si lahko sami napravimo. Zmešamo 75 gramov kolofonije in 25 gramov lanenega olja v emajlirani posodici, ki jo potem počasi ogrejemo v neprevroči vodi. Ko se je kolofonija raztopila in se zmešala z lanenim oljem, vzamemo posodico iz vroče vode, dodamo še deset gramov medu in vse skupaj mešamo, dokler se ne shladi. Potem lepilo namažemo na papir.

Janežev in vanilijev suhor

Potrebščine: 14 dkg sladkorja, 4 rumenjaki, ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega vanilinovega sladkorja, 16 dkg moke, ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega pecilnega praška, sneg.

Priprava: Pomešaj dobro sladkor z rumenjaki, dodaj nato vanilinov sladkor, sneg iz 4 beljakov in končno s pecilnim praškom dobro pomešano moko; to zmes peci v banici podobnem modlu in jo po ohlajenju zreži v rezine, katere na obeh straneh lepo rumeno opeci. Ako hočeš imeti janežev suhor, delaj enako in dodaj še 2 dkg janeža.

Na obroke!

Manufaktura

Rekord

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8
Maribor, Gregorčičeva cesta št. 20
Posetite nas! — Zahtevajte potnike!

Isposojamo
plošče in gramofone poceni
Šlager
Ljubljana, Aleksandrova 5
Maribor, Gregorčičeva 20

RUFF čokolada bonboni = **veselje vsake družine**

BUDDHA TEA IMPORT
čajne mešanice so najboljše
Ljubljana, Večna pot 5
Telefon št. 2626
Brzojavi Timport

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo najbolje in v največji izbiri pri
JUGOSPORT
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta štev. 34

JULIJ

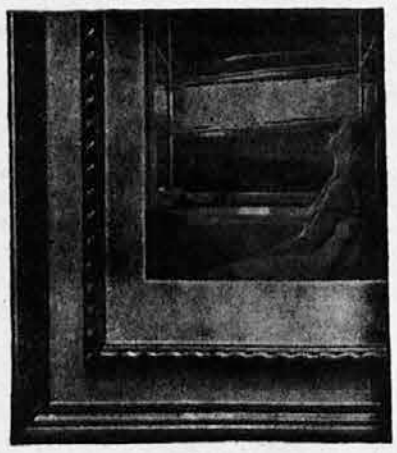

OKVIRJI, SLIKE, OGLEDALA, STEKLO, PORCELAN
KLEIN
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ŠT. 4
Telefon št. 33-80

Znižali smo cene
vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Oglijte si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.
A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica.

Kupujte domače izdelke jugoslovanske tvornice
Dr. A. Oetkerja

Šartelj!
Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj, ¼ litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gosto teče z žlice. Peci ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. OETKERJEVE
specijalitete se dobijo v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.
Dr. OETKER, MARIBOR.

Izdaja za konzorcij Družinskega tednika „Romana" K. Bratuša, novinar; urejuje in odgovarja H. Kern, novinar; tiskajo J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja Janez Vehar; vsi v Ljubljani.